

राज्यातील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना
परदेश शिष्यवृत्ती योजना सुधारित
नियामावली.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: इबीसी-२०१३/प्र.क्र.१४१/ शिक्षण- १
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: २८ नोव्हेंबर, २०१३

वाचा - शासन निर्णय क्रमांक: इबीसी-२०१०/ प्र क्र १९४ / मावक-२, दिनांक १५.७.२०१० व दिनांक १.११.२०१०

प्रस्तावना -

राज्यातील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांकरीता असणा-या परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेची सुधारित नियमावली उपरोक्त शासन निर्णय दिनांक १५.७.२०१० नुसार विहीत करण्यात आली आहे. त्यानुसार विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे/कुटुंबांचे व विद्यार्थी नोकरी करीत असल्यास त्याचे स्वतःचे उत्पन्न धरून सर्व मार्गांनी मिळणारे वार्षिक उत्पन्न रुपये २.५० लाखापेक्षा जास्त नसावे. तसेच शासन शुध्दीपत्रक दिनांक १.११.२०१० नुसार एका कुटुंबातील फक्त एकाच अपत्यास या योजनेचा एकदाच लाभ घेता येईल अशी तरतूद आहे. सदर तरतूदीमध्ये तसेच कुटुंबाच्या उत्पन्न मर्यादेत सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय -

राज्यातील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना परदेशातील नामांकित विद्यापीठामध्ये उच्च शिक्षण घेण्यासाठी असलेल्या परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबाच्यावार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा सध्या रुपये २.५० लाख इतकी आहे. ही मर्यादा याद्वारे रुपये ३.०० लाख इतकी करण्यात येत आहे.

२. भारतातील पदव्युत्तर पदवीचे काही अभ्यासक्रम उदा. M.sc by Research वगळता इतर अभ्यासक्रमांमध्ये सर्वसाधारणपणे प्रबंध लिहिले जात नाहीत. त्यामुळे भारतातील विद्यार्थ्यांना परदेशात पी.एचडी अभ्यासक्रमास प्रवेश मिळत नाही आणि परदेशी शिष्यवृत्ती अंतर्गत पी.एचडीसाठीच्या काही जागा रिक्त राहतात. तसेच ज्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळतो त्यापैकी बरेच विद्यार्थ्यांना सदर अभ्यासक्रम पूर्ण करता येत नाही. मात्र परदेशात पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमाच्या शेवटच्या सत्रात प्रबंध लिहावा लागतो. तसेच वेगवेगळे रिसर्च, ऑनलेसिस करून अनुमान/निष्कर्ष काढावे लागतात, त्यामुळे अशा विद्यार्थ्यांना परदेशातील पी.एचडी अभ्यासक्रमाकरिता प्राधान्य दिले जाते. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता परदेशात पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांस पी.एच डी अभ्यासक्रमासाठी परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ देणे क्रमप्राप्त आहे. तथापी प्रचलित नियमावलीमधील एका कुटुंबातील फक्त एकाच अपत्यास व एकदाच लाभ देण्याच्या तरतूदीमुळे असे विद्यार्थी लाभापासून वंचित राहतात आणि पी.एचडी करीता पुरेसे पात्र विद्यार्थी उपलब्ध होत नाहीत. या सर्व बाबी विचारात घेऊन उपरोक्त नियमामध्ये सुट देवून परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेचा पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमासाठी लाभ घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना देखील केवळ पी.एचडी अभ्यासक्रमाकरीता पात्र ठरविण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. मात्र परदेशी शिष्यवृत्ती अंतर्गत पी.एचडी

अभ्यासक्रमासाठी भविष्यात पुरेसे विद्यार्थी उपलब्ध झाल्यास परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेचा प्रथम लाभ घेणा-या विद्यार्थ्यास प्राधान्य देण्यात यावे.

हा शासन निर्णय वित्त विभागाचा सहमतीने त्या विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ ६२५/व्यय-१४ दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०१३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३११२८१४५३१४२७२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. पां. लुबाळ)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे स्वीय सहाय्यक.
४. मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे स्वीय सहाय्यक.
५. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
९. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
११. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१२. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१३. आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१४. सर्व विभागीय उपायुक्त समाजकल्याण .
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १/२, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.
१६. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
१७. उप सचिव/अवर सचिव सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. निवड नस्ती, शिक्षण-१.